

בית שמאי פרק חמישי נזיר

לד.

עין משפט  
נר מצוה

א) (תוספתא פ"ג) לקמן כב. עיניו פב. מטרדין כה. מננה י. מרס עי. אב. ס) (גמרא י"ג ע"ג לעיל ח. תוספתא פ"ג) א) (לקמן מד. א.) (לעיל ג.) ע"ג ע"ג לעיל ג. ב) ז' ב' הכה.

נוסחת הריב"ן

א) דרי: (ב) כמו שמר דומיל דברי הוב: (ג) שמה י: ב: (ד) השה: (ה) הקשע טעמת הקש: (ו) עלי המתלקות מבי אדם: (ז) וכן שאמר מעשיו: (ח) חיה: (ט) תקמח: (י) כנסק: (יא) דרי אלו חייב טי' דמפרש בגמרא למה כתיב לאלו קראו עמיתו ב' אמר דרי אלו שרי גמור: (ג) הריהו נמי שמיכי על ג' (ט) כתיב ודלי הול:

הגהות הגר"א

א) גמי כגון דלמך (הרי"ט) טור: ח"מ"ט:

הגהות מהר"ב

גרשבורג

א) ר"ש דרי אמר רב ששט וכו' וכן שמשעתי. כ"ז ע"י ח"מ: (ב) ח"מ: (ג) אלו רבי אפי' דכשע שער לא הו' הפלה. כ"ז ע"י ח"מ: (ד) ח"מ תנא חזק טי' מיריס כ"ז ח"מ דמתי רבי טי' דבי נתקן ויבי' דהשעה נתקן טי' ח"מ:

הגהות התוספות

- 1. חית ספק נתקן. 2. ח"מ אלו חזק טי' מיריס כ"ז ח"מ דמתי רבי טי' דבי נתקן ויבי' דהשעה נתקן טי' ח"מ.

מוכף רש"י

אין אחד מהן נזיר. שנים ישיבין ואמר עברי. אי חזק טעמי טעמי טור הוא. זה חזק אומר אלו נזיר. ואמר זה הרי שית וזמר אמר כל נזירות ה' המתלקות על כל בני אדם על הכי הרי הן עלי א' וכן ו שמעשיו מקבל אני עלי בין שזו היה זבין שזו אינה היה הריני נזיר בין שזו בהמה וזיה זבין שזו היה כאלו ט' נזירות: לישנא אחרינא בשלמא ט' נזירות. משכחת לה כגון דהו גברי טפי דאיתפסו ואזיל נהדי חדי דפתח חד ואמר הריני נזיר שזו היה והב' אמר הריני נזיר שאין זו היה והג' אמר הריני נזיר שזו בהמה והד' אמר הריני נזיר שאין זו בהמה והה' אמר הריני נזיר שזו בהמה וזיה והו' אמר הריני נזיר שאין זו לא היה ולא בהמה ואיתפסו השאר באלו שמדכו על הכי ואמר השני הריני נזיר שאין מכם נזיר והט' אמר הריני נזיר שאין מכם נזיר והט' אמר הריני נזיר שכולכם נזירין הרי כולן נזירין: גמ' חני חדא תשעה נזירים ותניא אידך תשע נזירות בשלמא תשעה נזירין כגון דהו גברי טפי דאיתפסו ואזיל ביה אלא תשע נזירות לחד גברא היכי משכחת לה בשלמא שית משכחת לה כדתנן אבל תלת היכי משכחת לה אמר רב ששת כגון דאמר וא' הריני נזיר ונזירות הכל עלי:

מני אילימא ר' ערפון. ור' יהודה דבר פלוגמיה דר"ש נקיט לה אליבא דר' ערפון והאי דקאמר ר' ערפון משום דסליק מיניה. הא אלא לקמן הו' נזיר: והפניא ר' אומר אמר מכל אלו שנמשנתו הו' שנים מהלכס בדרך כו' אלו נזיר: אלא ר"י דכרי הוא. דלמך ספק נזירות להקל וכו' (ד) והכל ספק אם איש פלוגי הוא (ז) דומיא דכרי דליתו יודע אם כי בו מאה כור אם לאו אלו נזיר: ר"ש סבר כיון דליתו לא נגנב דלמך הו' ביה מאה כור והו' נזיר שמה נמי. דנגנב מישיבין (ז) שיהא בו מאה כור וליהו נזיר. והכי נמי בהאי דרמיע לאחוריו כיון דליתו אלו לקמן וידעין ביה דהוא פלוגי שזו נזיר עליו והו' נזיר (ז) והשתא נמי ליהו נזיר אפילו לנ"ה הלך אי אפשר לו לפטור את עצמו בלא נזירות אלא דלמך אם כדכרי היה הריני נזיר כו': מתני' ראה אם הכי כו' כולן נזירין. ואליבא דר"ש דלמך הו' הקשע לנזיר (ה) דהו' קשע והוא הקשע בעטות: גמ' חני חדא. על מתני' דלית זב' ט' נזירין: ופניא אידך ט' נזירות. יש בו לחדס אחר: בשלמא ט' נזירים. משכחת לה כגון דהו גברי טפי דאיתפסו ואזיל נהדי חדי דפתח חד ואמר הריני נזיר שזו היה והב' אמר הריני נזיר שאין זו היה והג' אמר הריני נזיר שזו בהמה והד' אמר הריני נזיר שאין זו בהמה והה' אמר הריני נזיר שאין זו לא היה ולא בהמה ואיתפסו השאר באלו שמדכו על הכי ואמר השני הריני נזיר שאין מכם נזיר והט' אמר הריני נזיר שאין מכם נזיר והט' אמר הריני נזיר שכולכם נזירין הרי כולן נזירין: גמ' חני חדא תשעה נזירים ותניא אידך תשע נזירות בשלמא תשעה נזירין כגון דהו גברי טפי דאיתפסו ואזיל ביה אלא תשע נזירות לחד גברא היכי משכחת לה בשלמא שית משכחת לה כדתנן אבל תלת היכי משכחת לה אמר רב ששת כגון דאמר וא' הריני נזיר ונזירות הכל עלי:

בית הלל לא היו נזירות בטעות: אילמא נזיר שנתקיימו דבריו אבי אמר כגון דלמך אי נמי לאו פלוגי הוא אהו נזיר ומאי לא נתקיימו דבריו (ה) הראשונים. ומירי שמר בו תוך כדי דבור ואגב אורמיה קמיל דתוך כדי דבור כדבור דמי ודכרו האחרונים עיקרים:

אילימא ר' טרפון מי הו' נזיר כיון דבשעתא דקא נזר לא ידע אי פלוגי הוא ואי לא מי חלה עליה נזירות (ז) והתניא ר' יהודה אומר משום ר' טרפון אין אחד מהן נזיר לפי שלא נתנה נזירות אלא להפלאה אלא ר"י דכרי הוא דתניא (ז) הריני נזיר על מנת שיהא בכרי הזה מאה כור והלך ומצאו שנגנב או שאבד ר"ש אומר ור' יהודה "מתיר ר"ש סבר כיון דאילו לא נגנב דלמך הו' ביה מאה כור והו' נזיר השתא נמי הו' נזיר והכא נמי כיון דאי אחא לקמן וידעין דפלוגי הוא הו' נזיר השתא נמי הו' נזיר: מתני' ראה את הכוי ואמר הריני נזיר שזה היה הריני נזיר שזה אינו היה הריני נזיר שזה בהמה הריני נזיר שאין זה בהמה הריני נזיר שזה היה ובהמה הריני נזיר שאין זה לא היה ולא בהמה הריני נזיר שאין מכם נזיר הריני נזיר שכולכם נזירין הרי כולן נזירין: גמ' חני חדא תשעה נזירים ותניא אידך תשע נזירות בשלמא תשעה נזירין כגון דהו גברי טפי דאיתפסו ואזיל ביה אלא תשע נזירות לחד גברא היכי משכחת לה בשלמא שית משכחת לה כדתנן אבל תלת היכי משכחת לה אמר רב ששת כגון דאמר וא' הריני נזיר ונזירות הכל עלי:

הדרן עלך בית שמאי

שלשה מינין אסורין בניור הטומאה והתגלחת והיוצא מן הגופן יוכל היוצא מן הגופן מצטרפין זה עם זה והוא חייב עד שיאכל מן הענבים כזית בשנה

אילימא ר' טרפון מי הו' נזיר כיון דבשעתא דקא נזר לא ידע אי פלוגי הוא ואי לא מי חלה עליה נזירות (ז) והתניא ר' יהודה אומר משום ר' טרפון אין אחד מהן נזיר לפי שלא נתנה נזירות אלא להפלאה אלא ר"י דכרי הוא דתניא (ז) הריני נזיר על מנת שיהא בכרי הזה מאה כור והלך ומצאו שנגנב או שאבד ר"ש אומר ור' יהודה "מתיר ר"ש סבר כיון דאילו לא נגנב דלמך הו' ביה מאה כור והו' נזיר השתא נמי הו' נזיר והכא נמי כיון דאי אחא לקמן וידעין דפלוגי הוא הו' נזיר השתא נמי הו' נזיר: מתני' ראה את הכוי ואמר הריני נזיר שזה היה הריני נזיר שזה אינו היה הריני נזיר שזה בהמה הריני נזיר שאין זה בהמה הריני נזיר שאין זה לא היה ולא בהמה הריני נזיר שאין מכם נזיר הריני נזיר שכולכם נזירין הרי כולן נזירין: גמ' חני חדא תשעה נזירים ותניא אידך תשע נזירות בשלמא תשעה נזירין כגון דהו גברי טפי דאיתפסו ואזיל ביה אלא תשע נזירות לחד גברא היכי משכחת לה בשלמא שית משכחת לה כדתנן אבל תלת היכי משכחת לה אמר רב ששת כגון דאמר וא' הריני נזיר ונזירות הכל עלי:

ב א מ"י מ"ב מלמט נזירות לכה י: ב מ"י שם סלה י: ג מ"י ס"ה מלמט נזירות לכה א סמג ל' מ"י שם סלה א סמג ל' מ"י שם סלה ב ד מ"י שם סלה ג: ז מ"י שם סלה ג:

פ"ה הרא"ש

והתניא ר"י אומר ששים ר"י וכו' ותיבא אפאי מיהו ברייתא ממתי' גוסא היל לאחרי דקמי' ר"י אומר אין אחד מהם נזיר. וייל דניחא ליה לאחרי ברייתא דמפרש טעמי דר"י. ועוד דמתני' מצוה לפרושי ר"י אומר אין אחד מהם נזיר ודאי אלא כולם ספק. [אבל בברייתא אין לפרש כן] דא"כ היינו ר"י [ומתני' הלכך משמע לית לפרושי דאין נזירין כלל הלכך מפרש ליה כו' יהודה דברי דכרי דלא פותח איניש נפשיה לסיפק ודברתי שאם לא יתברר שלא אתא עלי שום נזיר: וראה את הכוי וכו' ששה אנשים דאו כו' אחד. אפר אחד הריני נזיר אם הוא זה היה והב' אמר הריני נזיר אם אינו היה והג' אמר הריני נזיר אם הוא בהמה והד' אמר הריני נזיר אם אינה בהמה והה' אמר הריני נזיר אם הוא חיה ובהמה והו' אמר הריני נזיר אם אינו לא חיה ולא בהמה. והו' עוד שלשה נפשות הא' אמר הריני נזיר אם אחד מכם נזיר. והב' אמר הריני נזיר אם אין אחד מכם נזיר. והג' אמר הריני נזיר אם כולם נזירים. וא"ת איכפל חזא לפסוק ויחזירום ביה חזומות שניהם ואסור בהרבעה עם שניהם כדאיתא בשלח ט"ז כלאים: בשלמא ט' נזירות כגון דהו גברי טובא כדפרשי' בבבתי אבל ט' נזירות לחד גברא היכי משכחת לה. בשלמא שית מיל כגון שאמר אדם אחד מה שאמרו הששה שזה היה שאני חיה שזה בהמה שאני בהמה שהוא חיה ובהמה שאני חיה ובהמה אבל מה שאמרו ג' האחרונים לא מיל בחד גברא. כגון דאמר הריני נזיר ונזירות הכל עלי דאם ט' שהתפסו כדפרשי' בבתי ואמר האחד לך ר'ן נזיר ששל כולם עלי נמצא לביי ט' נזירות ישנו עליו ולביי ט' ספק נזיר: סליק פסקא

שלשה מינין אסורין בניור הטומאה רכובי על כל נפשות טה לא יבוא והתגלחת דכחוי חזר לא יעבור על ראשו. והיוצא מן הגופן דכחוי וענבים לוי' ויבשים לא יאכל (א) והוציא חזין מצטרפין לביית ללקוח דכחוי מכל (ב) ז' כל וכל הוצא מן הגופן מצטרפין כגון ענבים לוי' ויבשים והולכס וכו'.